

 SØRLANDET SYKEHUS		Foretaksnivå		Beredskap
Delplan atom- og stråleulykker				Side 1 av 7
Dokument ID: I.5.5.5.1-2		Godkjent dato: 28.07.2025	Gyldig til: 28.07.2026	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

Hensikt

Sørlandet sykehus er en av de sentrale beredskapsaktørene i Agder og spiller en kritisk rolle i atom- og stråleberedskapen. Foretaket skal være i stand til å yte nødvendig bistand til samfunnet under hendelser beskrevet i avsnittet «Omfang», samtidig som vi ivaretar pasientene som er innlagt på sykehuset og våre ansatte. Målet er å sikre en koordinert og effektiv respons som beskytter både befolkningen og våre egne ressurser.

Helseforetaket har i tillegg behandlingsforløp hvor vi benytter nukleærmedisin og planen er derfor beregnet på å også håndtere interne hendelser.

Omfang

Atom- og stråleulykker som vil berøre SSHF kan ut fra dette deles inn fire kategorier:

1. **Interne hendelser ved SSHF:** I forbindelse med håndtering av radioaktivt materiale, dvs. isotoper i bruk eller under transport til/fra nukleærmedisinsk laboratorium. Risikoen for uhell anses som liten, og vil i verste fall kun berøre enkeltpersoner (personale). Ved røntgenavdelinger og Senter for kreftbehandling er all strålefare knyttet til «påslått spenning», og anses ikke som relevant i beredskapssammenheng.
2. **Stråleulykker som inntreffer i SSHFs nedslagsfelt:** Mest sannsynlig ved ulykker innenfor skipsfart. Det opplyses at det er lite transport med radioaktive stoffer i området. Nedfall av deler av romskip mv. anses som svært lite sannsynlig.
3. **Trussel om eller gjennomførte terror-anslag:** Sannsynlighet vanskelig å anslå, konsekvensene vil være store.
4. **Atom-ulykker:** Vil ikke inntreffe lokalt, men vil kunne kreve lokale tiltak.



Varsling, tiltak mv. vil variere og er beskrevet hver for seg nedenfor.
Kategoriene er tilknyttet Norges nasjonale beredskap for seks dimensjonerende scenario for atomhendelser.



Nasjonale scenario:

- I – Stort luftbåret utslipp fra anlegg i utlandet
- II – Stort luftbåret utslipp fra anlegg eller annen virksomhet i Norge
- III – Lokal hendelse i Norge eller norske nærområder uten stedlig tilknytning
- IV – Lokal hendelse som utvikler seg over tid
- V – Stort utslipp til marint miljø i Norge eller norske nærområder, eller rykte om betydelig marin eller terrestrisk forurensning
- VI – Alvorlig hendelser i utlandet uten direkte konsekvenser for norsk territorium

Utarbeidet av: Beredskap/strålevernkoordinat or	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	
---	--	---	--

 SØRLANDET SYKEHU		Delplan atom- og stråleulykker			Side: 2 Av: 7
Dokument-id: I.5.5.5.1-2	Utarbeidet av: Beredskap/strålevernkoordinatør	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

Tiltaksplan – Kategori 1: Hendelser med radioaktive stoffer internt i SSHF

- i

Aktuelle scenarioer for planlegging av norsk atomberedskap
III – Lokal hendelse i Norge eller norske nærområder uten stedlig tilknytning
IV – Lokal hendelse som utvikler seg over tid

Varsling og mobilisering		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Varsle om hendelser som oppdages internt i de avdelinger/funksjoner som håndterer radioaktive stoffer.	I henhold til avdelingens rutiner
☐	Ved hendelser under transport melder transportøren fra til Nukleærmedisinsk seksjon SSK, som vurderer tiltak.	Transportør
☐	Ved behov for måling av radioaktivitet kan følgende kontaktes: ☐ Strålevernkoordinator ☐ Senter for Kreftbehandling (SFK) ☐ Nukleærmedisinsk seksjon SSK ☐ Akuttmottak	Ledere
☐	Kontakt akuttmottaket for å sette sykehuset i grønn beredskap	Ledere
☐	Varsle vektertjenesten	Ledere
☐	Det skal som minimum etableres OKL og SKL ☐ OKL utvides med strålevernskoordinator ☐ SKL utvides med nukleærmedisinsk kompetanse i Varsling gjøres manuelt enhetsleder for nukleærmedisin	Administrerende direktør Klinikkdirektører

Aksjonsfasen		
	Tiltak	Ansvarlig
	Kriseledelsen kartlegger skadepotensial og utarbeider situasjonsspesifikke aksjoner og fokusområder ! Det er særdeles viktig å involvere nukleærmedisin og strålevernskoordinator	Overordnet kriseledelse Stedlig kriseledelse
☐	Iverksetting av eventuelle eksterne meldingsrutiner	Strålevernskoordinator
☐	Iverksett delplan alvorlig interne hendelser	Stedlig kriseledelse
☐	Iverksett delplan avsperring	Stedlig kriseledelse
☐	Vurder behov for å iverksette delplan sanering / dekontaminering	Stedlig kriseledelse

 SØRLANDET SYKEHUS		Delplan atom- og stråleulykker			Side: 3 Av: 7
Dokument-id: I.5.5.5.1-2	Utarbeidet av: Beredskap/strålevernkoordinatør	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

Normaliseringsfasen		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Vurder å avslutte beredskap når situasjonen er kartlagt og omfanget er tilstrekkelig begrenset	Overordnet kriseledelse
☐	Vurder behov for å iverksette oppfølging av ansatte	Enhetsledere

Tiltaksplan – Kategori 2: Hendelser som inntreffer i SSHFs nedslagsfelt (eks. innen skipsfart/transport/ industri)



Aktuelle scenarioer for planlegging av norsk atomberedskap

II – Stort luftbåret utslipp fra anlegg eller annen virksomhet i Norge

III – Lokal hendelse i Norge eller norske nærområder uten stedlig tilknytning

IV – Lokal hendelse som utvikler seg over tid

V – Stort utslipp til marint miljø i Norge eller norske nærområder, eller rykte om betydelig marin eller terrestrisk forurensning

Varsling og mobilisering		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Ved mottak av melding, tilkalles beslutningstakere	Vaktleder i AMK Vaktleder / koordinator i akuttmottakene
☐	Vurder behov for økt beredskap	Beslutningstakere

Aksjonsfasen		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Iverksett Delplan for eksterne hendelser	Stedlig kriseledelse
	Overordnet kriseledelse utvides med strålevernkoordinator	Administrerende direktør Beredskapssjef
☐	Kartlegge konsekvenspotensial og utarbeide situasjonsspesifikke aksjoner og fokusområder (situasjonsspesifikk plan).	Overordnet kriseledelse Stedlig kriseledelse
☐	Vurder å iverksette tiltakskortet « mottaksrutine ved RN-hendelser »	Medisinsk ledelse
☐	Vurder å iverksette delplan sanering / dekontaminering	Medisinsk ledelse
☐	Iverksett plan for krisekommunikasjon	Overordnet kriseledelse

 SØRLANDET SYKEHU		Delplan atom- og stråleulykker			Side: 4
Dokument-id: I.5.5.5.1-2		Utarbeidet av: Beredskap/strålevernkoordinator	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes
					Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

☐	Varsle statsforvalter om etablert beredskap og eventuelt møte i statsforvalterens atomberedskapsutvalg	Overordnet kriseledelse
☐	Etabler kontakt med CBRNE-senteret	Beredskapssjef
	Telefon 23 25 61 50	Medisinsk ledelse
	Iverksette tiltakskort ved råd om innendørsopphold	Overordnet kriseledelse

Normaliseringsfasen		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Vurder å avslutte beredskap når situasjonen er kartlagt og omfanget er tilstrekkelig begrenset	Overordnet kriseledelse
☐	Vurder behov for å iverksette oppfølging av ansatte	Enhetsledere
	Vær særlig oppmerksom på å kontakte bedriftshelsetjenesten for oppfølging av medarbeidere som har vært utsatt for farlig agens.	

Tiltaksplan – Kategori 3: Trussel om eller gjennomførte terror-anslag med radioaktive stoffer



Aktuelle scenarioer for planlegging av norsk atomberedskap

II – Stort luftbåret utslipp fra anlegg eller annen virksomhet i Norge

III – Lokal hendelse i Norge eller norske nærområder uten stedlig tilknytning

IV – Lokal hendelse som utvikler seg over tid

V – Stort utslipp til marint miljø i Norge eller norske nærområder, eller rykte om betydelig marin eller terrestrisk forurensning

Varsling og mobilisering		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Ved trussel mot sykehuset skal sikkerhetssjef eller vektertjenesten kontaktes umiddelbart	Den som mottar trusselen
☐	Ved mottak av melding om gjennomført terroranslag iverksettes Delplan for eksterne hendelser	Vaktleder i AMK Vaktleder / koordinator i akuttmottakene
☐	Vurder behov for økt beredskap	Beslutningstakere

Dokument-id:
I.5.5.5.1-2

Utarbeidet av:
Beredskap/strålevernkoordinatør

Fagansvarlig:
Tom Helge Vik Tollefsrud,
Beredskapssjef

Godkjent dato:
28.07.2025

Godkjent av:
Susanne Miriam Sørensen
Hernes

Revisjon:
5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

Aksjonsfasen

	Tiltak	Ansvarlig
☐	Kartlegg konsekvenspotensialet og utarbeid situasjonsbestemte aksjoner og fokusområder (situasjonsspesifikk plan)	Overordnet kriseledelse Stedlig kriseledelse
	Overordnet kriseledelse utvides med strålevernkoordinator	Administrerende direktør Beredskapssjef
☐	Vurder behov for å iverksette delplan avsperring	Overordnet kriseledelse
☐	Vurder å iverksette tiltakskortet « mottaksrutine ved RN-hendelser »	Medisinsk ledelse
☐	Vurder å iverksette delplan sanering / dekontaminering	Medisinsk ledelse
☐	Iverksette plan for krisekommunikasjon	Overordnet kriseledelse
☐	Varsle statsforvalter om etablert beredskap og eventuelt møte i statsforvalterens atomberedskapsutvalg	Overordnet kriseledelse Beredskapssjef
☐	Etabler kontakt med CBRNE-senteret  Telefon 23 25 61 50	Medisinsk ledelse
☐	Iverksette tiltakskort ved råd om innendørsopphold	Overordnet kriseledelse
☐	Vurder å iverksette tiltak i henhold til Sivilt beredskapssystem (SBS)  Det er kun sikkerhetsklarert personell som har tilgang til SBS. SSHF kan selvstendig iverksette tiltak eller få nasjonalt pålegg om iverksettelse	Overordnet kriseledelse

Normaliseringsfasen

	Tiltak	Ansvarlig
☐	Vurder å avslutte beredskap når situasjonen er kartlagt og omfanget er tilstrekkelig begrenset	Overordnet kriseledelse

 SØRLANDET SYKEHU		Delplan atom- og stråleulykker			Side: 6 Av: 7
Dokument-id: I.5.5.5.1-2	Utarbeidet av: Beredskap/strålevernkoordinator	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

☐	Vurder behov for å iverksette oppfølging av ansatte  Vær særlig oppmerksom på å kontakte bedriftshelsetjenesten for oppfølging av medarbeidere som har vært utsatt for farlig agens.	Enhetsledere
--------------------------	--	--------------

Tiltaksplan – Kategori 4: Atom-ulykker med radioaktivt nedfall



Aktuelle scenarioer for planlegging av norsk atomberedskap

I – Stort luftbåret utslipp fra anlegg i utlandet

II – Stort luftbåret utslipp fra anlegg eller annen virksomhet i Norge

V – Stort utslipp til marint miljø i Norge eller norske nærområder, eller rykte om betydelig marin eller terrestrisk forurensning

VI – Alvorlig hendelser i utlandet uten direkte konsekvenser for norsk territorium

Varsling og mobilisering		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Vurder behov for økt beredskap	Beslutningstakere

Aksjonsfasen		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Kartlegg konsekvenspotensialet og utarbeid situasjonsbestemte aksjoner og fokusområder (situasjonsspesifikk plan)	Overordnet kriseledelse Stedlig kriseledelse
	Overordnet kriseledelse utvides med strålevernkoordinator	Administrerende direktør Beredskapssjef
☐	Vurder behov for å iverksette delplan avsperring	Overordnet kriseledelse
☐	Vurder å iverksette tiltakskortet « mottaksrutine ved RN-hendelser »	Medisinsk ledelse
☐	Vurder å iverksette delplan sanering / dekontaminering	Medisinsk ledelse
☐	Iverksette plan for krisekommunikasjon	Overordnet kriseledelse
☐	Varsle statsforvalter om etablert beredskap og eventuelt møte i statsforvalterens atomberedskapsutvalg	Overordnet kriseledelse Beredskapssjef

 SØRLANDET SYKEHU		Delplan atom- og stråleulykker			Side: 7
Dokument-id: I.5.5.5.1-2		Utarbeidet av: Beredskap/strålevernkoordinatør	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes
					Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Delplaner/Eksterne hendelser

☐	Etabler kontakt med CBRNE-senteret	Medisinsk ledelse
	Telefon 23 25 61 50	
☐	Iverksette tiltakskort ved råd om innendørsopphold	Overordnet kriseledelse

Normaliseringsfasen		
	Tiltak	Ansvarlig
☐	Vurder å avslutte beredskap når situasjonen er kartlagt og omfanget er tilstrekkelig begrenset	Overordnet kriseledelse
☐	Vurder behov for å iverksette oppfølging av ansatte	Enhetsledere
	Vær særlig oppmerksom på å kontakte bedriftshelsetjenesten for oppfølging av medarbeidere som har vært utsatt for farlig agens.	

Planforutsetninger for avdelinger ved SSHF

- ☐ Hver avdeling/funksjon som er omtalt i denne delplanen har ansvar for å forberede og iverksette aktuelle tiltak iht. planforutsetningene.

ROS-analyser

Følgende ROS-analyser mv. er lagt til grunn for delplanen:

- ☐ Felles ROS-analyse fra Statsforvalteren i Agder
- ☐ ROS-analyse fra Helse Øst RHF: Atom- og strålingsulykker
- ☐ Annen tilgjengelig litteratur og dokumentasjon om emnet

Scenario, Norges beredskap for atomhendelser

I – Stort luftbåret utslipp fra anlegg i utlandet

II – Stort luftbåret utslipp fra anlegg eller annen virksomhet i Norge

III – Lokal hendelse i Norge eller norske nærområder uten stedlig tilknytning

IV – Lokal hendelse som utvikler seg over tid

V – Stort utslipp til marint miljø i Norge eller norske nærområder, eller rykte om betydelig marin eller terrestrisk forurensning

VI – Alvorlig hendelser i utlandet uten direkte konsekvenser for norsk territorium

Kryssreferanser

[I.5.5.5.1-7](#)

[I.5.5.5.5-4](#)

[I.5.5.6-7](#)

[Delplan: Sanering/dekontaminering](#)

[Delplan - Legemiddelberedskap](#)

[Tiltakskort: Mottaksrutine ved RN-hendelser](#)

Eksterne referanser

[10.8 NBC-håndboken](#)

[Nasjonal faglig retningslinje for håndtering av CBRNE-hendelser med personskade - Helsedirektoratet](#)